

HUISHOUELIJK REGLEMENT:

DEONTOLOGISCHE CODE MANDATARISSEN GROEP GENK

A. Leeswijzer

Om naar een persoon te verwijzen, wordt in deze deontologische code de termen “hij, hem en zijn” gebruikt. Deze moeten gelezen worden als genderneutraal: hij of zij, hem of haar, zijn of haar.

B. Op wie is deze deontologische code van toepassing ?

Deze deontologische code is van toepassing op alle huidige en toekomstige lokale mandatarissen van de groep Genk. Hieronder wordt begrepen:

- de burgemeester;
- de schepenen/leden van het vast bureau;
- de leden van het directiecomité en de leden van de raad van bestuur van het AGB;
- de (plaatsvervangend) voorzitter van de gemeenteraad/OCMW raad;
- de gemeenteraadsleden/OCMW-raadsleden;
- de (plaatsvervangend) voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
- de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Lokale mandatarissen die namens de groep Genk andere mandaten bekleden, houden zich bij de uitoefening van dit mandaat aan alle bepalingen van deze deontologische code. Dit geldt voor alle mandaten, zowel deze die rechtstreeks voortvloeien uit hun ambt als de mandaten die hiervan afgeleid zijn.

Ook van externe personen, die namens de groep Genk een mandaat bekleden, wordt verwacht dat zij de deontologische code onderschrijven. Hoewel zij geen politiek mandaten bekleden, wordt van hen verwacht dat zij ook integer handelen en geen activiteiten ontplooien die de eer en waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

C. Waarom een deontologische code ?

De Genkse mandatarissen zijn al enige tijd vertrouwd met een deontologische code. De inwerkingtreding van het Decreet over het Lokaal Bestuur op 01 januari 2019 heeft enerzijds tot gevolg dat de lokale besturen een grotere autonomie krijgen bij het nemen van beleidsbeslissingen en bij de uitvoering ervan. Anderzijds worden de stads- en OCMW-besturen en diensten verplicht om meer samen te werken en verdergaand te integreren. Bijgevolg dringt een actualisatie en integratie van de bestaande deontologische codes zich op.

De code beoogt een beoordelingskader te zijn die lokale mandatarissen een houvast en leidraad biedt op het gebied van integer handelen en bestuurlijke integriteit.

Deze deontologische code is gebaseerd op de code die in 2014 werd goedgekeurd door zowel de gemeenteraad als de OCMW-raad en werd eveneens geïnspireerd door de nieuwe deontologische code voor de personeelsleden van groep Genk.

Het integer handelen van de lokale mandatarissen dat door deze deontologische code wordt uitgedragen, steunt op volgende waarden:

1. Talent
2. Vooruitstrevend
3. Durf
4. Betrouwbaar
5. Iedereen mee

In de praktijk zullen deze waarden steeds opnieuw moeten afgetoetst en afgewogen worden. Hoeksteen van de code voor politieke mandatarissen is de politieke onkreukbaarheid en bestuurlijke integriteit met respect voor de regelgeving. Het publiek belang staat hierbij altijd centraal: het openbaar bestuur is er voor en namens de burgers.

D. Deontologische code

1. TALENT

De lokale mandataris neemt zijn functie op met kracht, betrokkenheid, inzicht en passie. Dit zijn talenten die zij gebruiken om de belangen van de burgers van stad Genk te behartigen.

1.1 Krachtlijnen

Het handelen van de lokale mandataris gaat altijd uit van volgende krachtlijnen :

- Dienstbaarheid: het handelen van een lokaal mandataris is altijd gericht op het belang van de stad/OCMW Genk en op dat van haar burgers en organisatie.
- Functionaliteit: het handelen van de lokale mandataris heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult bij het bestuur.
- Onafhankelijkheid: het handelen van de lokale mandataris wordt gekenmerkt door onafhankelijkheid en onpartijdigheid in die zin dat er geen (schijn van) belangenvermenging optreedt.
- Openheid: het handelen van de lokale mandataris is transparant, zodat optimale verantwoording mogelijk is en controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de mandataris en zijn beweegredenen daarbij.
- Vertrouwelijkheid: de lokale mandataris wendt de informatie en kennis waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt enkel aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.
- Zorgvuldigheid: het handelen van een lokaal mandataris is zodanig dat alle burgers en organisaties op gelijke wijze, met respect worden behandeld en dat de belangen van de betrokken partijen op correcte wijze worden afgewogen.

1.2 Correctheid

Correct optreden houdt in dat lokale mandatarissen bij hun optreden op en buiten het lokale bestuursniveau en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven altijd voorrang zullen geven aan het algemeen boven het particulier belang.

Iedere vorm van dienstverlening, informatiebemiddeling, doorverwijzing of begeleiding gebeurt zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook en mag geen enkele vorm van cliëntisme inhouden.

1.3 Taalgebruik

De lokale mandatarissen zullen voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen veroorzaken met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten. Het gebruik van termen “ombuds”, “klachtendienst” en andere afleidingen of samenstellingen is verboden.

De lokale mandatarissen zullen in alle omstandigheden iedereen correct en respectvol aanspreken.

In de contacten, zowel schriftelijk als mondeling, tussen de lokale mandatarissen onderling, tussen de lokale mandatarissen en personeelsleden van groep Genk en aanwezigen tijdens dienstvergaderingen/-besprekingen verlopen in het Nederlands.

http://www.taalwetwijzer.be/bestuurszaken/het_homogeen_nederlands_taalgebied.html

2. VOORUITSTREVENDE

De lokale mandatarissen waken erover dat niet alleen de juiste dingen worden gedaan, maar dat deze ook op de juiste wijze worden gerealiseerd.

Hiervoor kunnen de lokale mandatarissen verschillende rollen op zich nemen.

2.1 De lokale mandataris als INFORMATIEBEMIDDELAAR

Het behoort tot de wezenlijke taken van de lokale mandataris informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder over de diensten die instaan voor informatieverstrekking en over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen.

De lokale mandataris zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt niet wordt vrijgegeven en veilig wordt bewaard. Bepaalde informatie mag door de lokale mandataris immers niet worden verstrekt. Het betreft onder meer:

- de informatie waarop diegene die er om verzoekt, geen recht kan laten gelden;
- de informatie die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de openbaarheid van bestuur niet mag worden meegedeeld;
- de informatie die valt onder een door de regelgeving ingesteld beroepsgeheim.

De lokale mandataris zorgt ervoor dat hij het geheim van de besloten zitting van vergaderingen niet schendt.

De lokale mandataris maakt, noch in zijn eigen voordeel noch ten voordele van derden, gebruik van de bij de uitoefening van het mandaat verkregen niet openbare informatie.

2.2 De lokale mandataris als VERTROUWENSPERSOON

In het kader van hun publiek mandaat kunnen lokale mandatarissen de rol van vertrouwenspersoon vervullen. Zij nemen hierbij de nodige discretie in acht.

2.3 De lokale mandataris als DOORVERWIJZER

De lokale mandatarissen verwijzen de vragensteller, waar mogelijk:

- naar de bevoegde administratieve dienst(en);
- waar het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de bevoegde klachten- of ombudsdienst;
- waar het gaat om het verkrijgen van inzage of een kopie van bestuursdocumenten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de onlinetool op de webstek van de stad Genk (<https://www.genk.be/toegangbestuursdocumenten>).

2.4 De lokale mandataris als ADMINISTRATIEF BEGELEIDER

De lokale mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Hierbij respecteren de lokale mandatarissen de onafhankelijkheid van de diensten en van de ambtenaren, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt in principe op naam van de burger gesteld.

2.5 De lokale mandataris als BEMIDDELAAR

Als er voor een specifiek probleem geen enkele specifieke dienst bevoegd is, kunnen raadsleden optreden als rechtstreekse en zichtbare bemiddelaar.

3. DURF

Lokale mandatarissen durven zaken anders te bekijken. Zij stellen zich kritisch op, gaan uitdagingen niet uit de weg en blijven creatief zoeken naar oplossingen, steeds met het algemeen belang van de Genkse burger en organisaties voor ogen. Zij doen dit binnen de krijtlijnen, uitgezet door de wettelijke regelgeving alsook de huishoudelijke reglementen van de diverse bestuursorganen. In de uitoefening van hun mandaat bejegenen zij elkaar alsook anderen met het nodige respect.

4. BETROUWBAAR

Op de lokale mandatarissen van de stad Genk kan je bouwen. In hun handelen zijn ze echt en in hun communicatie correct. Zij zijn in alle omstandigheden onkreukbaar. Dit vertaalt zich in volgende aspecten:

4.1 Betrouwbaar handelen

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn, zijn verboden. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal de lokale mandataris hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de betrokken burger daarom heeft gevraagd, zijn verboden.

4.2 Belangenvermenging

De lokale mandatarissen zien er in het bijzonder op toe elke vorm van schijn van belangenvermenging te vermijden.

Zo heeft elke lokale mandataris een persoonlijke, eigen verantwoordelijkheid:

- om zijn mandaat en/of invloed niet te gebruiken om een persoonlijk belang veilig te stellen of het belang van een ander(e organisatie) met wie hij een persoonlijke betrokkenheid heeft;
- om niet deel te nemen aan besprekingen en stemmingen waarbij belangenvermenging dreigt;
- om bij het aangaan van privaat-publieke samenwerkingsrelaties, van welke aard dan ook, (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen te voorkomen;
- om zich te houden aan de algemene regels met betrekking tot behoorlijk bestuur (het gelijkheidsbeginsel, het transparantiebeginsel en onpartijdigheid);
- om melding te maken van zijn belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de stad/OCMW rechtstreeks of onrechtstreeks, ook via onderaanneming, zakelijke betrekkingen onderhoudt en onthoudt zich van elke deelname aan advisering, besluitvorming en stemming over een betreffende opdracht die op deze betrekkingen van toepassing is;
- om zich te onthouden van deelname aan advisering, besluitvorming en stemming over opdrachten aan een aanbieder van diensten, leveringen of werken aan de stad/OCMW waarmee hij familiale banden heeft;
- om geen faciliteiten of diensten aan te nemen die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van een aanbieder van werken, leveringen en diensten van de stad/OCMW in het gedrang zou kunnen brengen;
- om nevenfuncties uit te oefenen die strijdig kunnen zijn met het belang van de stad/OCMW.

4.3 Onrechtmatige en onwettelijke voordelen

Elke poging tot bevoordeling waarbij de burger door toedoen van een lokale mandataris iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

Tussenkomen van raadsleden met de bedoeling de toewijzing of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

Tussenkomen bij administratieve afdelingen van groep Genk, bij politionele instanties, bestuurlijke handhaving of G.A.S. om de besluitvorming op een onrechtmatige of wettelijk niet toelaatbare wijze te beïnvloeden, van welke aard dan ook, zijn verboden.

4.4 Giften, geschenken en uitnodigingen

Lokale mandatarissen mogen rechtstreeks of via een tussenpersoon geen giften, geschenken of uitnodigingen vragen of eisen, die verband houden met hun mandaat.

Zij kunnen relatiegeschenken, gunsten en uitnodigingen aanvaarden onder volgende cumulatieve voorwaarden:

- ze vertegenwoordigen nooit een geldsom en hebben een geringe materiële waarde, zijnde:
  - o drank, pralines, een (gesigneerd) boek, bloemen en/of planten, beperkte waardebonnen, prijzen verworven door deelname aan een tombola of activiteit, ...;
- ze verplichten tot geen enkele gunst of wederdienst;
- ze kaderen in een normale professionele verhouding en staan niet in verband met een commercieel dossier of overeenkomstig ambtelijke beslissing of advies;
- ze brengen de objectiviteit niet in het gedrang;
- geschenken, ontvangen uit hoofde van het mandaat of bij een officiële gelegenheid, worden beschouwd eigendom te worden van de stad Genk, het OCMW of bij uitbreiding groep Genk.

In de periode voor gunning van een stedelijke overheidsopdracht zullen lokale mandatarissen geen voordeel aanvaarden of ingaan op een uitnodiging van een betrokken firma.

4.5 Dienstreizen

Onder “dienstreis” wordt verstaan elke reis in opdracht van de stad/OCMW of bij uitbreiding groep Genk, in uitvoering van hun mandaat. Lokale mandatarissen kunnen deelnemen aan dienstreizen onder volgende voorwaarden:

- Het is de lokale mandataris verboden om deel te nemen aan dienstreizen, die geheel of gedeeltelijk door private bedrijven worden gefinancierd tenzij met akkoord van het uitvoerend orgaan dat dit steeds zal afdelen op het risico van belangenvermenging. Het stedelijk belang is doorslaggevend voor de besluitvorming.
- Stadsdossiers kunnen enkel in het buitenland voorgesteld en/of gepromoot worden tijdens een dienstreis als deze voldoen aan het goedgekeurde beleidskader. Deze presentaties kunnen opgevraagd worden door of toegelicht worden in de betrokken gemeenteraadscommissie.
- Internationale meerdaagse dienstreizen van mandatarissen en medewerkers worden door de algemeen directeur voorafgaand goedgekeurd. Het college is geïnformeerd over de dienstreis.
- Uitgaven kunnen worden vergoed wanneer zij redelijk en verantwoord worden geacht. Bewijsstukken van uitgaven alsook een verslag van deze reizen worden beschouwd als bestuursdocumenten die onderworpen zijn aan de openbaarheid van bestuur.
- Het meereizen van een partner is toegestaan wanneer dit geen risico inhoudt op belangenvermenging of onpartijdigheid en dit volledig gebeurt op eigen kosten.
- Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privédoeleinden is toegestaan wanneer dit geen risico inhoudt op belangenvermenging of onpartijdigheid en dit volledig gebeurt op eigen kosten.

4.6 Betrouwbaar communiceren

Lokale mandatarissen kunnen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Het is evenwel verboden publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Dit laatste geldt niet voor publicaties van de politieke partijen of op eigen publieke publicaties.

De mandatarissen maken in hun verkiezingscampagnes en mailings, die gericht zijn op individuen, geen melding van de diensten, die zij evenwel voor de betrokkenen hebben verricht.

Bij elke communicatie, van welke aard dan ook en inzonderheid de digitale communicatie en het gebruik van sociale media, respecteren de lokale mandatarissen de wettelijke bepalingen inzake de bescherming van de privacy, de persoonlijke levenssfeer en het recht op afbeelding. Zij nemen hierin een eigen en persoonlijke verantwoordelijkheid op.

Lokale mandatarissen respecteren in alle omstandigheden het geheim van besloten vergaderingen alsook de vertrouwelijkheid van informatie en documentatie zoals wettelijk werd geregeld.

5. IEDEREEN MEE

Lokale mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers en organisaties die op hun dienstverlening een beroep doen, zonder onderscheid van geslacht, sociale stand, nationaliteit, filosofische overtuiging, partijvoorkeur of persoonlijke gevoelens.

5.1. Tussenkomsten

Gemotiveerde tussenkomsten zijn toegelaten binnen het wettelijk kader. Deze kunnen onder meer bestaan in het vragen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, naar de stand van zaken van een dossier of de verantwoording voor het niet beantwoorden van vragen, door de burger gesteld, of in het onder de aandacht brengen van specifieke elementen in het dossier.

5.2. Bespoedigingstussenkomsten

Bij het behartigen van dossiers en het begeleiden van vraagstellers, respecteren de lokale mandatarissen de normale objectieve en wettelijke behandelingsprocedures en -termijnen.

De lokale mandatarissen kunnen via de geëigende kanalen van de betrokken diensten of via de politieke beleidsverantwoordelijken informatie inwinnen over de stand van zaken in de behandeling van een dossier van hun dienstverleningsaanvrager, indien zij vermoeden dat de afhandeling zeer langzaam verloopt en de wettelijk voorziene termijnen heeft overschreden.

5.3. Begunstigingstussenkomsten

Lokale mandatarissen gaan niet in op begunstigingstussenkomsten, waarbij de burgers een beroep doen op voorspraak van de lokale mandataris.

Als een lokale mandataris om steun of tussenkomst wordt gevraagd door of voor kandidaten die een bepaalde functie of bevordering ambiëren, dan deelt die mandataris aan de kandidaten mee dat de benoeming of bevordering gebeurt op basis van vastgelegde, objectieve criteria. Zij verwijzen de belanghebbenden naar de bevoegde dienst of instantie.

De lokale mandatarissen mogen wel informatie inwinnen en doorgeven omtrent de voorwaarden en de organisatie van de examens en bekwaamheidstests en de procedures voor benoemingen, aanstellingen, bevorderingen en evaluaties.

De lokale mandatarissen mogen tevens werkzoekenden op de hoogte stellen van werkaanbiedingen in de particuliere en de overheidssector.

E. Naleving, controle en sanctionering

Deze deontologische code is niet vrijblijvend. Alle huidige en toekomstige lokale mandatarissen worden verondersteld deze na te leven.

Bij iedere nieuwe legislatuur wordt een deontologische commissie ingesteld, die waakt over de naleving van de deontologische code en de gemeenteraad hierover adviseert. In deze commissie zetelen vier raadsleden en een voorzitter. Twee raadsleden worden gezamenlijk voorgedragen vanuit de fracties die geen deel uitmaken van het college van burgemeester en schepenen. De twee andere raadsleden worden gezamenlijk voorgedragen vanuit de fracties die deel uitmaken van het college van burgemeester en schepenen. De deontologische commissie wordt voorgezeten door de voorzitter van de gemeenteraad. De voordrachten gebeuren ten laatste op de laatste werkdag van de maand volgende op de goedkeuring van de deontologische code. De algemeen directeur is secretaris van de deontologische commissie en kan advies geven.

De wijze waarop de deontologische commissie de naleving van de deontologische code bewaakt en de gemeenteraad adviseert evenals de procedure in het geval van een melding van gedrag dat strijdig is met de deontologische code, wordt bij het begin van de legislatuur in de schoot van de deontologische commissie uitgewerkt en ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn. De deontologische commissie heeft een decretale opdracht en wordt geacht op inspirerende wijze bij te dragen aan de integriteit en bewustwording van de raadsleden.